

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3148/2021. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 2017. XC. törvény 460. § (2) és (3) bekezdései a 483. § (4) bekezdése, az 582. § (2) bekezdése, a 614. § (1) és (3) bekezdései alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 27.Bf.10.144/2018/30. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Fülöp Tamás ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és a 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] Az első fokon eljáró Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 2.B.367/2016/49. számú ítéletében többrendbeli csalás büntetében állapította meg az indítványozó bűnösségét és vele szemben nyolc év börtönbüntetést, nyolc év közügyektől eltiltást, 1 000 000 Ft pénzbüntetést és nyolc év ügyvédi tevékenységtől eltiltást szabott ki. Az elsőfokú ítélet ellen bejelentett terhelti és védői fellebbezés folytán a büntetőeljárás másodfokon a Fővárosi Törvényszéken folytatódott, amelynek során a védő meghatározott helyiség kutatására és különböző iratok lefoglalására vonatkozó indítványt terjesztett elő. A Fővárosi Törvényszék a 2019. január 16. napján tartott tanácsülésen a védői indítványt a 27.Bf.10.144/2018/15. számú – nem ügydöntő – végzésével elutasította. A nem ügydöntő végzéssel szemben a védő fellebbezéssel élt, amelynek elbírálása a Fővárosi Ítéltábla rendelkezett hatáskörrel és illetékességgel.
- [3] A Fővárosi Törvényszék a 2019. február 14. napján tartott nyilvános ülésen 27.Bf.10.144/2018/30. számon jogerős ítéletet hozott az indítványozó tekintetében anélkül, hogy bevárta volna a nem ügydöntő végzés ellen bejelentett fellebbezés elbírálásának eredményét. A Fővárosi Törvényszék a jogerős ítéletében – az indítványozó büntetésének enyhítése mellett – helybenhagyta az elsőfokú ítéletet. A Fővárosi Törvényszék a jogerős ítéletének indokolásában kitért arra, hogy kutatás elrendelése és az iratok lefoglalása iránti védői indítvány elutasításával kapcsolatos álláspontját a 27.Bf.10.144/2018/15. számú – nem ügydöntő – végzésében már kifejtette. Ennek lényegét a jogerős ítéletének indokolásában is összefoglalta, amely szerint azért találta alaptalannak az indítványt, mert a szóban forgó iratokhoz az indítványozó az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően szabadon hozzáférhetett, irattanulmányozási jogában korlátozva nem volt, arra megfelelő határidőt biztosított az elsőfokú bíróság, és az indítványozó korábban csatolta is az általa relevánsnak ítélt iratokat. A Fővárosi Törvényszék rögzítette azt is, hogy a nem ügydöntő végzés Fővárosi Ítéltábla általi felülbírlatára a nyilvános ülés időpontjáig valóban nem került sor, de a lefoglalásról való döntés nem tekinthető olyan előzetes kérdésnek, amely az ítélet érdemi felülbírlatát hátráltatná. A lefoglalásra irányuló indítvány elutasításának felülbírlatánál a Fővárosi Ítéltábla nem érintheti a tényállás megalapozottságának vizsgálatát, erre a másodfokú eljárásban kizárólag a másodfokú bíróságnak van jogköre, és csak kivételes esetekben kerülhet sor a harmadfokú eljárásra.
- [4] A Fővárosi Ítéltábla 2019. február 28. napján kelt átiratában értesítette az indítványozó védőjét, hogy a nem ügydöntő végzés ellen bejelentett fellebbezésének elbírálása okafoggyottá vált, tekintettel az időközben meghozott jogerős ügydöntő határozatra.
- [5] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt, amelyet az Alkotmánybíróság főtákarának hiánypótlási felhívására kiegészített.
- [6] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszában a büntetőeljárásról szóló 2017. XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 460. § (2) és (3) bekezdései, a 483. § (4) bekezdése, az 582. § (2) bekezdése, a 614. §

- (1) és (3) bekezdései alaptörvény-ellenességét állította, mivel azok sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (az indítvány tartalma szerint: XXVIII. cikk) (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (7) bekezdését.
- [7] Az indítványozó a kifogásolt Be. rendelkezések kapcsán kifejtette, hogy azok az elsőfokú, másodfokú, harmadfokú eljárásban, valamint a hatályon kívül helyező végzés elleni fellebbezés elbírálása iránti eljárásban nem zárják ki azt, hogy az említett eljárásokban a bíróság úgy hozzon ügydöntő határozatot, hogy nem várja be az eljárás során valamely nem ügydöntő végzés ellen bejelentett fellebbezés elbírálását. A Be. tehát lehetővé teszi, hogy az ügydöntő határozatot hozó bíróság – az ügydöntő határozatának a fenti módon való meghozatalával – elzárja a jogorvoslati joggal rendelkezőt a nem ügydöntő határozat ellen biztosított jogorvoslat tényleges érvényesülésétől.
- [8] Mindezekre figyelemmel az indítványozó azt kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 46. § (1) bekezdése és (2) bekezdése c) pontja alapján hatáskörei gyakorlása során alkalmazható jogkövetkezményként a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását állapítsa meg.
- [9] 2.2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti panaszában előadta, hogy álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék 27.Bf.10.144/2018/30. számú ítélete sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (az indítvány tartalma szerint: XXVIII. cikk) (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (7) bekezdését.
- [10] Az indítványozó a jogorvoslathoz való jog sérelmét abban ragadta meg, hogy a másodfokú bíróság úgy hozta meg ügydöntő határozatát, hogy nem várta be azt, hogy a Fővárosi Ítéltábla elbírálja a védője által, a másodfokú bíróság korábbiakban említett, a 27.Bf.10.144/2018/15. számú nem ügydöntő végzése ellen bejelentett fellebbezését. Mindez pedig megfosztotta az indítványozót attól, hogy a számára egyébként biztosított jogorvoslathoz való jog valóban érvényesülhessen.
- [11] Az indítványozó azt is kifejtette, hogy a másodfokú bíróság a fenti eljárásával a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét is előidézte. A szóban forgó alapjognak ugyanis fontos követelménye, hogy a bírói útnak hatékony jogvédelmet kell biztosítania, nem elégséges önmagában a bírói út igénybevétele formális biztosítása, ahogy az a konkrét esetben történt.
- [12] Az indítványozó panaszában azt is kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság a támadott döntésében semmilyen módon nem indokolta meg, hogy miért hozta meg úgy ítéletét, hogy nem várta be a nem ügydöntő végzés ellen bejelentett fellebbezés felülbírlatát.
- [13] Mindezekre figyelemmel az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék 27.Bf.10.144/2018/30. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.
- [14] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [15] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy alkotmányjogi panasz a befogadhatóság feltételei közül megfelel az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt azon követelménynek, hogy azt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított 60 napon belül kell benyújtani.
- [16] 3.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés alapján abban az esetben fordulhat az Alkotmánybírósághoz alkotmányjogi panasszal az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó panaszában a kifogásolt jogszabályi rendelkezések kapcsán nem azok – alaptörvény-ellenességük okán történő – megsemmisítését kérte, hanem kifejezetten jogalkotói mulasztás megállapítására tett indítványt.
- [18] Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata alapján az Abtv. 46. § (1) és (2) bekezdése a jogalkotói mulasztás megállapítását az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során hivatalból alkalmazható jogkövetkezményként szabályozza, így annak indítványozására senki nem jogosult. Ennek megfelelően nem alkalmas az indítvány érdemi elbírálásra, ha nem tartalmaz világos kérelmet az alkalmazandó jogkövetkezményre, vagy olyan jogkövetkezmény alkalmazását kéri – mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítása –, amelynek indítványozására az indítványozó nem jogosult (lásd például: 3217/2015. (XI. 10.) AB végzés, Indokolás [16]–[17]; 3330/2017. (XII. 8.) AB végzés, Indokolás [19]–[20]; 3222/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [33]).
- [19] Az Alkotmánybíróság, megerősítve a fenti gyakorlatát, a jelen ügyben is hangsúlyozza: az Abtv. 46. § (1)–(2) bekezdése a jogalkotói mulasztás megállapítását az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során hivatalból

alkalmazható jogkövetkezményként szabályozza, így annak indítványozására az indítványozó jelen ügyben sem volt jogosult.

- [20] 3.2. Az Abtv. 27. §-a szerinti panaszt megvizsgálva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [21] 3.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-aiban foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [22] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben terheltként szerepelt és jogerősen megállapították büntetőjogi felelősségét, illetve szankciót szabtak ki vele szemben. Megállapította továbbá az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [23] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy – az alkotmányjogi panaszban foglaltakkal szemben – a másodfokú bíróság a kifogásolt döntésének indokolásában kitér arra, hogy jogi álláspontja szerint miért nem volt szükség arra, hogy az ügydöntő határozat meghozatalával bevárja a nem ügydöntő végzése ellen bejelentett fellebbezés Fővárosi Ítéltábla általi elbírálását. Ezzel kapcsolatban azt is kifejtette, hogy a lefoglalásról való döntés nem tekinthető olyan előzetes kérdésnek, amely az ítélet érdemi felülbírlatát hátráltatná. A lefoglalásra irányuló indítvány elutasításának felülbírlatánál a Fővárosi Ítéltábla nem érintheti a tényállás megalapozottságának vizsgálatát, erre a másodfokú eljárásban kizárólag a másodfokú bíróságnak (azaz jelen esetben a Fővárosi Törvényszéknek) van jogköre (lásd a Fővárosi Törvényszék 27.Bf.10.144/2018/30. számú ítélete, 8. oldal). Erre tekintettel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó panasa a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [25] 4. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó részben nem volt jogosult a panasznak a fenti tartalommal való előterjesztésére, részben panaszában nem teljesítette az Abtv. 29. §-a szerinti feltételt, ezért az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2021. március 23.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/957/2019.